

April 2020

SKUPNA IZJAVA EVROPSKIH SINDIKATOV OB MEDNARODNEM DELAJSKEM SPOMINSKEM DNEVU

Izbruh COVID-19 nam je pokazal, kako ranljivi smo v času epidemije in kako uničujoča je ta lahko za življenje, zdravje, družbo in za gospodarstvo.

Zelo jasno se je pokazal pomen zaščite delavcev (in vseh ostalih ljudi) pred boleznijo nasploh in zlasti na delovnem mestu.

Prav tako se je pokazal pomen na eni strani vlaganja v dobro javno zdravstvo, v dobre pogoje za delo zaposlenih v zdravstvu in drugih reševalcev in na drugi strani na potrebo po zagotovljenem zadostnem nadomestilu plače v času bolniške odsotnosti z dela ter drugih določb za zaščito plač in zaposlitve vseh.

Ob 28. aprilu, mednarodnem delavskem spominskem dnevu se spominjamo vseh umrlih zaradi korona virusa. Spominjamo se zdravstvenih in drugih delavcev, ki so se s korona virusom okužili na delovnem mestu. Nihče ne bi smel umreti zaradi dela!

Medicinske sestre, ostalo zdravstveno osebje in vsi ostali, ki delajo na območju zdravstvenih ustanov (na primer čistilno osebje), so izpostavljeni večkratnim poklicnim tveganjem – biološkimi (na primer zaradi virusov), kemičnim (na primer zaradi rakotvornih snovi, ki se uporabljajo pri zdravljenju), fizikalnim (na primer zaradi hrupa naprav, sevanja, zdrsov in padcev) ter ergonomskim (na primer dviganje težkih bremen), psiholoških (na primer zaradi intenzivnega in čustveno nabitega dela ter izmenskega dela) in zaradi nevarnih zdravil.

Tudi številni drugi delavci so še kako izpostavljeni boleznim. Med njimi posebej na primer osebje pri dolgotrajni negi, smetarji, učitelji, zaposleni v prevozu, trgovini, gradbeništvu, centrih za stike s strankami, v dostavi hrane na dom, kurirji ter dostavljalci pošte in paketov. Mnogi med njimi delajo v neposrednem stiku z drugimi, kar poveča tveganje za širjenje bolezni. Nekateri napoteni in prekarni delavci delajo in potujejo z ramo ob rami. Mnogi med njimi so na prekarnih pogodbah o delu, slabo plačani in jim je bolniška odsotnost z dela nedostopna – ali zato, ker do nje niso upravičeni ali pa ker si je ne morejo privoščiti. Zaradi prisile, da kljub boleznim delajo naprej, tveganju izpostavljajo sebe in druge.

Nujno je, da se za te delavce v celoti in pravilno izvajajo predpisi in kolektivne pogodbe o varnosti in zdravju pri delu in da se pri tem vključi socialne partnerje. Prav tako je nujen ponovni premislek, ali so res primerni obstoječi ukrepi za obvladovanje tveganj, kakršen je koronavirus. Jasno je na primer, da ni bilo na voljo osebne varovalne opreme za mnoge delavce, vključno z zdravstvenimi. Okrepiti je treba vlaganje v varnostno opremo ter posvetovanje in izmenjavo mnenj na ravni delovnih mest o izvajanju ukrepov varnosti in zdravja pri delu.

Zdravstvo je zaradi koronavirusa obremenjeno do skrajnih mej. Javnemu zdravstvu pri obvladovanju krize zaradi koronavirusa ni bilo ravno v pomoč pomanjkanje osebja, opreme in finančnih sredstev. Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) je v svojem nedavnem poročilu o virusu poudarila pomen financiranja in investiranja v javno zdravstvo. Sindikati s ciljem jačanja njegove zmožnosti v višji sili pozivamo k povečanju vlaganj v javno zdravstvo v času te in drugih kriz.

Ena od posledic krize zaradi koronavirusa so začasno podaljšanje pravice do nadomestila v času bolezni ter ukrepi za zaščito prihodkov delavcev, ki jih sicer praviloma nimajo – na primer samozaposlenih in delavcev, ki delajo preko spletnih platform. To kaže na problem, ki ga bo treba dolgoročno rešiti: vsi delavci morajo biti upravičeni do nadomestil v času bolezni in brezposelnosti ter do drugih pravic v primeru izpada dohodka. Prav tako pa seveda tudi do varnosti in zdravja pri delu ves čas svojega delovnega življenja.